

Mikael Stenhem

Vårdhygieniska råd angående leksaker inom hälso- och sjukvård

Alla människor är bärare av mikroorganismer på huden, i munhålan och inte minst i tarmen. Smittspridning kan ske även från individer som inte är sjuka i en pågående infektion. Barn som söker sjukvård eller ligger inne kan ha en ökad mottaglighet för infektioner på grund av sjukdom, behandling och ålder. Leksaker kan, liksom annan utrustning i vården som delas mellan patienter, bidra till smittspridning, så kallad indirekt kontaktsmitta, om leksakerna inte hanteras så att detta förebyggs.

- Hårda leksaker med släta ytor som tål desinfektion är att föredra, då dessa ger bästa rengöringsmöjligheten.
- Leksaker bör förvaras på hylla eller i skåp, ej på golv.
- Blåsinstrument eller leksaker som innehåller vatten ska ej förekomma.
- Alla föräldrar och barn bör uppmanas att desinfektera sina händer innan lek.
- Textilleksaker avråder vi från, då dessa är svåra att rengöra och desinfektera.
- Böcker kan med fördel förvaras i en vägghylla, så att föräldrar kan plocka ned och läsa för sitt barn. Detta minskar risken för att små barns näs- och munflora hamnar i böckerna eller att boken blir liggande på golvet (som alltid betraktas som smutsigt).
- Böcker med fläckar eller som för ögat eller känseln uppfattas ha smuts på sig, kasseras.
- Leksaker som inte kan rengöras och desinfekteras (t.ex. böcker, tidningar, tröpussel och annat som inte tål tillgängliga metoder) ska kasseras om de är förorenade med kroppsvätskor eller ser smutsiga ut.
- Det är en fördel att avdelningen har flera bord där barn kan uppmanas att leka, så att de inte behöver leka på golvet och att antalet bord är anpassat efter antalet barn som erfarenhetsmässigt som mest uppehåller sig i rummet.
- I samband med samhällsspridning av covid-19 vill vi avråda från att fr.a. mottagningsverksamheter tillhandahåller leksaker om man inte har resurser att desinfektera dessa mellan varje användare.

Barn med riskfaktorer för smittspridning (vätskande sår, eksem, infarter) bör ha rena och torra förband över dessa inför lek i lekrummet.

Mikael Stenhem

Rengöring och desinfektion

Vårdenheten behöver införa en rutin för regelbunden rengöring och desinfektion av de leksaker som finns i rummet, för att undvika indirekt kontaktsmitta mellan patienter. Leksaker bör rengöras och desinfekteras minst 1g/vecka samt vid behov. Leksaker som ett barn haft i munnen eller som på annat sätt kommit i kontakt med kroppsvätskor bör t.ex. desinfekteras omgående. Vi rekommenderar att avdelningen inför en checklista med tillhörande instruktion för när och hur rengöring och desinfektion ska utföras och signeringslista för när det har utförts. Signeringslistan och rutinens efterföljelse behöver följas upp av vårdenhetschefen.

Metod för rengöring och desinfektion av leksaker:

- Förstahandsval: Värmedesinfektion i diskdesinfektor. Rengöring och desinfektion rekommenderas i första hand alternativt rengöring i disk/tvättmaskin i minst 60°C.
- Andrahandsval: Manuell rengöring och desinfektion. Smuts och organiskt material tas bort genom att mekaniskt bearbeta ytan (gnugga ordentligt) med rengöringsmedel och vatten. Efter detta används alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid. Det kan finnas behov av att skölja av leksakerna relaterat till att det kan finnas tensider kvar på ytan. När leksakerna har torkat kan de lämnas ut på nytt.